

MET EEN CAMERA DE WERELD ROND

Cynthia Boll won dit jaar de belangrijkste Nederlandse prijs voor fotojournalistiek: de Zilveren Camera. Met *Sinking Cities*, Jakarta toont ze de consequenties van bodemdaling voor bewoners. “Bodemdaling is een groot probleem, ook in Nederland.”

TEKST: Yolande Verheyen, FOTO: Gerard Wessel

Als kind wilde Cynthia Boll (46) neuroloog of fysiotherapeut worden. Het werd lerares algemene economie en bedrijfseconomie – hoewel ze nu haar brood verdient met fotografie. Na haar opleiding tot tweedegraadsdocent ging ze twee jaar backpacken in Azië en Oceanië. Haar reiservaringen vormden de inspiratie om een opleiding tot fotograaf te gaan volgen. Ze ging een halve dag in de week naar de Fotoacademie in Amsterdam en stond

De Zilveren Camera is de Nederlandse prijs voor fotojournalistiek en documentaire fotografie. Dit jaar viert de gelijknamige stichting haar zeventigjarig jubileum. Missie is de kwaliteit van de Nederlandse fotojournalistiek te verhogen. De Zilveren Camera is een wisseltrofee. De winnaar krijgt de camera een jaar lang in bruikleen en ontvangt een geldbedrag van tienduizend euro.

daarnaast voor de klas om in haar inkomsten te voorzien. “Ik wist heel duidelijk wat ik wilde: fotojournalistiek. Van studio- of productfotografie word ik niet gelukkig. Mijn doel was met een camera de wereld rond te reizen om de urgentie van problemen elders te laten zien. Ik wil eraan bijdragen dat mensen bewuster gaan nadenken, dat er daardoor misschien zelfs ook beleidsveranderingen worden ingezet. Een idealist ben ik niet, daarvoor ben ik te nuchter, maar een activistische inslag heb ik wel.” Ze koos voor een stage bij het Algemeen Nederlands Persbureau. Deze organisatie produceert en verkoopt artikelen, inclusief bijbehorend beeld. De afnemers zijn nieuwsmidia die over onvoldoende capaciteit of middelen beschikken om zelf verslaggevers en fotografen op pad te sturen.

“Ik deed zoveel mogelijk opdrachten”, vertelt Boll. “Als je hard werkt en je naam komt telkens boven bij de ANP-nieuwsfeed, dan wordt je naam bekend bij veel nieuwsredacties.”

Na haar afstuderen was ze aanvankelijk freelancefotjournalist. Later kwam de omslag naar documentair. Voor één van haar opdrachtgevers, het inmiddels ter ziele gegane Geassocieerde Pers Diensten, ging ze naar Afghanistan toen het Nederlandse leger daar voor de NAVO op missie was. Van een Afghaanse arts hoorde ze dat er in een ziekenhuis een vrouwenvleugel was geopend. “Dat was heel bijzonder omdat vrouwen onder de taliban geen enkel bestaansrecht hebben. Ze mogen geen onderwijs volgen en ook niet in contact komen met mannen van buiten de familie. Ze kunnen dus ook niet door mannelijke artsen worden behandeld”, licht Boll toe. Met een vrouwelijke journalist bracht ze bliksembezoek aan de kliniek. Het bleek dat er intern een tweejarige vroedvrouwenopleiding was gestart. Met meer geschoolde vroedvrouwen zou de moedersterfte tijdens bevallingen en in de kraamtijd kunnen worden teruggedrongen. Boll wilde graag meer tijd nemen voor dit onderwerp en besloot er een langdurig project van te maken. Ze volgde de groep studenten en bezocht de kliniek zo vaak mogelijk. Bepaald geen sinecure in oorlogsgebied. “Eerst vliegen naar Kaboel en vervolgens naar Uruzgan. Van tevoren regelde ik dat ik door een medewerker van het ziekenhuis werd opgehaald. Taxi's waren er nauwelijks en dat zou voor mij als buitenlander ook veel te gevaarlijk zijn geweest. Tijdens mijn verblijf veranderde

Jakarta zinkt door extreme bodemdaling. De aan zee grenzende wijk Muara Baru is sinds 1975 bijna vier meter gedaald en ligt nu ruim 2,3 meter onder de zeespiegel. Wanneer het regent in Jakarta, kan het water nergens heen. De weinige waterwegen zijn dichtgeslibd door het vuil. Na een flinke regenbui staan de straten onder water.

ik voortdurend mijn patroon, want helaas behoorde een ontvoering altijd tot de mogelijkheden. Ik kon ook niet in hotels slapen, maar sliep in de vrouwenvleugel van het ziekenhuis of logeerde bij medewerkers. Zo heb ik met meerdere bezoeken over twee jaar verspreid de verhalen van de moeders en van de medici in beeld kunnen brengen. Ik zou nog weleens terug willen, maar dat is stukken lastiger nu Kamp Holland niet meer bestaat en de Nederlandse betrokkenheid in die regio minder is.”

Boll won de Zilveren Camera met haar fotoreportages over bodemdaling in de Indonesische hoofdstad Jakarta. Een deel uit het juryrapport over de serie Sinking Cities, Jakarta: ‘Deze serie overtuigt op fotografisch gebied, maar ook op nieuwswaardigheid en journalistieke relevantie. Klimaatverandering gecombineerd met bodemdaling in de Indonesische hoofdstad Jakarta, leidend tot een overweldigende waterproblematiek in de stad.’ Hoe kwam ze op het onderwerp? In 2014 hoorde Boll op het journaal dat er in de baai van Jakarta een zeekering zou worden gebouwd omdat de stad anders onder water zou lopen. “De directeur van het Nederlandse offshore-bedrijf Van Oord vertelde dat het ging om een omvangrijk project van twintig tot dertig jaar, dat was begroot op veertig miljard euro. Als ik zoiets hoor”, zegt Boll, “dan vraag ik mij af wat er aan de hand is. Ik ben gaan onderzoeken wat er precies speelt, wat de oorzaken en betrokken partijen zijn. Bodemdaling heeft een enorme impact op het leven van de mensen die in het betreffende gebied wonen. Het kan uiteenlopende oorzaken hebben. In Jakarta wordt het

FOTO: CYNTHIA BOLL / DE BEELDUNIE

Het water in dit huis in Jakarta is het gevolg van de overstroming in februari 2015. Het water stond toen in sommige huizen twee weken lang anderhalve meter hoog.

**“EEN IDEALIST BEN
IK NIET, MAAR EEN
ACTIVISTISCHE
INSLAG HEB IK WEL.”**

veroorzaakt door menselijk handelen. De stad heeft geen waterleidingsysteem en waar water nodig is, wordt simpelweg grondwater opgepompt. Daardoor ontstaat inklinking. De zee is een grote dreiging, omdat het land lager komt te liggen dan de zeespiegel. De zeewering zakt door de inklinking ook mee en biedt dus steeds minder bescherming.” In de agglomeratie wonen bijna dertig miljoen mensen. Het

**“ALS MENSEN
MEER INZICHT
KRIJGEN IN DE
PROBLEMATIEK,
KOMEN ZE
WELLICHT
ZELF IN ACTIE.”**

aantal inwoners groeit nog steeds en er is dus ook steeds meer water nodig. Zo is de stad het laagste punt geworden. Tijdens de regentijd vult die ‘kom’ zich met water, want er stromen maar liefst dertien ri-

vieren door Jakarta en de stad ligt ook nog eens aan zee. Boll: “Hele buurten die ik heb geportretteerd, komen tijdens het regenseizoen onder water te staan. Door de overstromingen treedt er vervuiling op. Het water neemt allerlei troep mee dat op andere plekken weer strandt. Dit alles is ook een gevaar voor de volksgezondheid. Denk aan ziektes en ongedierte. Er moeten maatregelen worden genomen om de bodemdaling tegen te gaan, bijvoorbeeld door het creëren van ruimte voor een waterbassin en de aanleg van een waternet. Maar in de praktijk is dat bijna ondoenlijk in zo’n overvolle metropool. Daarbij is het een complex probleem, dat niet binnen een ambtstermijn van vier jaar kan

worden opgelost. Opeenvolgende politici hebben verschillende visies en er gebeurt uiteindelijk niets. Dit nog afgezien van het feit dat een structurele oplossing veel tijd en geld vergt.”

Bodemdaling speelt wereldwijd. Ook in Nederland. Recent was de bodemdaling bij Gouda in het nieuws. Boll: “In de polder wordt het niveau van het grondwater kunstmatig laag gehouden. Zo komt er zuurstof bij de bodem, waardoor die gaat inklinken en er weer meer water moet worden weggepompt. De kosten worden steeds hoger, omdat er schade ontstaat aan de infrastructuur; wegen en huizen verzakken. Of een riolering dertig of tachtig jaar meegaat, maakt nogal een verschil. Al deze kosten moeten door de maatschappij, de burgers, worden opgebracht.” Boll is nog steeds bevlogen van het onderwerp. Ze werkt met wetenschappers en creatieven samen om (de gevolgen van) bodemdaling goed en vanuit verschillende invalshoeken in beeld te brengen. Na Jakarta gaat Boll andere metropolen fotograferen die door bodemdaling worden bedreigd, zoals New Orleans en Mexico-Stad. “Ik fotografeer inwoners die het aan den lijve ondervinden”, zegt Boll. “Ik wil hen erin betrekken. Als ze meer inzicht krijgen, komen ze wellicht ook zelf in actie en komt er druk op politiek en beleid. In Jakarta waren social media een belangrijk instrument om eigen ervaringen te delen. Dat was het beginpunt van waaruit hopelijk een grotere beweging op gang komt.”

MET EEN CAMERA DE WERELD ROND

Cynthia Boll won dit jaar de belangrijkste Nederlandse prijs voor fotojournalistiek: de Zilveren Camera. Met *Sinking Cities*, Jakarta toont ze de consequenties van bodemdaling voor bewoners. “Bodemdaling is een groot probleem, ook in Nederland.”

TEKST: Yolande Verheyen, FOTO: Gerard Wessel

